

Factors Affecting Land and Building Tax Collection of Samut Prakan Municipality

Thanyanan Kantha¹, Somkiet Kietjareon² and Sitthiporn Soonthorn³

Public and Private Management, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

¹E-mail: mamthanya_k@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0003-2602-1504>

²E-mail: somkiet6925@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0009-2447-3738>

³E-mail: sitthiporn.so@rmu.ac.th, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3195-833X>

Received 11/12/2023

Revised 08/01/2024

Accepted 15/01/2024

Abstract

Background and Aims: Current land ownership is concentrated among a small number of people who do not use the land. But if land and building taxes are collected, it may help increase economic fairness, reduce economic inequality among people in society, and reduce the problem of speculation or concentration of land ownership in Thailand. Thus, the objectives of this study were to: 1) study the level of factors affecting land and buildings tax collection of Samut Prakan Municipality, 2) study the level of land and building tax collection of Samut Prakan Municipality, 3) study the factors affecting land and building tax collection of Samut Prakan Municipality and 4) to study recommendations for improving efficiency of land and building tax collection of Samut Prakan Municipality.

Methodology: The sample group was 373 people who own properties or the owners of land and buildings in Samut Prakan Municipality by multi-stage sampling from community sampling and simple random sampling. The data analysis statistics were descriptive statistics and multiple regression analysis.

Results: 1) the level of factors affecting land and building tax collection of Samut Prakan Municipality overall was at a high level. 2) The level of land and building tax collection of Samut Prakan Municipality overall was at a high level. 3) There were 7 factors affecting land and building tax collection of Samut Prakan Municipality: Service, Family or companion of the taxpayer, Taxpayer, Public relations, Employee, Technology, and location. They affected land and building tax collection of Samut Prakan Municipality with a statistical significance level of .05. And 4) the recommendations were Samut Prakan City Municipality should be: thorough public relations on knowledge of land and building tax collection so that the people can understand and act correctly, increase number of employees to be enough to provide services and provide convenience in tax payment through multi-channel to avoid delays.

Keywords: Factors; Land Tax; Building Tax; Municipality

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ

ธัญนันท์ กันทะ¹, สมเกียรติ เกียรติเจริญ² และ สิทธิพร สุนทร³

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: การถือครองที่ดินในปัจจุบันมีการกระจุกตัวอยู่ที่คนส่วนน้อยซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างแท้จริง แต่หากมีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้วอาจช่วยเพิ่มความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของคนในสังคม และลดปัญหาการเก็งกำไรหรือการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินในประเทศไทย ดังนั้นการวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ 2) เพื่อศึกษาระดับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ และ 4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ

ระเบียบวิธีการวิจัย: กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนผู้มีทรัพย์สินหรือเป็นผู้ครองครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 373 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน คือ การสุ่มตามชุมชนและสุ่มแบบง่าย ใช้สถิติพรรณนาและสถิติอ้างอิงประเภทการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย 1) ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้ง 6 ด้านเรียงตามลำดับ คือ ปัจจัยการบริการ ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี ปัจจัยเสียภาษี ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยพนักงาน ปัจจัยเทคโนโลยีและปัจจัยสถานที่ มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเทศบาลนครสมุทรปราการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และ 4) มีข้อเสนอแนะ ดังนี้ เทศบาลนครสมุทรปราการควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนอย่างทั่วถึงเกี่ยวกับการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเพื่อให้ประชาชนมีความเข้าใจและปฏิบัติได้ถูกต้อง ควรเพิ่มจำนวนพนักงานให้เพียงพอต่อการให้บริการ และจัดให้มีการอำนวยความสะดวกในการชำระภาษีหลายช่องทางเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้า

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผล; ภาษีที่ดิน; ภาษีสิ่งปลูกสร้าง; เทศบาล

บทนำ

การถือครองที่ดินในปัจจุบันมีการกระจุกตัวอยู่ที่คนส่วนน้อยซึ่งไม่ได้ใช้ประโยชน์ในที่ดินอย่างแท้จริง แต่หากมีการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างแล้วอาจช่วยเพิ่มความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของคนในสังคม และลดปัญหาการเก็งกำไรหรือการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินในประเทศไทย

ไทย อีกทั้งการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่แบบเดิม ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งจัดเก็บภาษีได้น้อย (ดวงพร บุญเลี้ยง, 2562: 15)

ปัจจุบันภาษีที่ใช้จัดเก็บจากทรัพย์สินประเภทอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย คือ พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.2562 โดยเริ่มจัดเก็บภาษีใหม่ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ.2563 เป็นต้นไปโดยได้ยกเลิกพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ.2508 สาเหตุเนื่องจากภาครัฐและกลุ่มนักวิชาการต่าง ๆ เล็งเห็นว่ากฎหมายภาษีโรงเรือนและที่ดินและกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ที่บังคับใช้อยู่เดิมนั้น มีฐานภาษีและอัตราภาษีที่จัดเก็บไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของประเทศในปัจจุบัน ตลอดจนการประเมินภาษีตามกฎหมายทั้งสองฉบับไม่สอดคล้องกัน รวมไปถึงขั้นตอนการดำเนินการและการปฏิบัติการในเรื่องต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดปัญหาในการจัดเก็บภาษี ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ในด้านเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นมา โดยมีจุดประสงค์เพื่อกระจายอำนาจไปยังท้องถิ่น และลดการถือครองที่ดินเพื่อเก็งกำไร ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 มีดังนี้ 1) เกษตรกรรม 2) บ้านพักอาศัย 3) อื่น ๆ และ 4) ที่ดินรกร้าง โดยเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป และสำหรับผู้ที่มีที่อยู่อาศัยหลังแรกที่มีราคาไม่เกิน 50 ล้านบาท จะได้รับการยกเว้นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หากที่อยู่อาศัยมีมูลค่าเกินกว่านั้นจึงจะเสียภาษีตามอัตราที่กำหนด (อนงค์วรรณ อุปประดิษฐ์, 2564: 47)

จากการศึกษาผลงานวิจัยของบดินทร์ธ บัวรอด (2565: 185) ได้พบว่าการเตรียมความพร้อมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลมีปัญหาหลายด้าน ได้แก่ 1) ขาดการเตรียมความพร้อมในการกำหนดแผนการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเนื่องจากเทศบาลไม่ได้เป็นผู้ริเริ่มการเตรียมการด้วยตัวเอง เป็นเพียงหน่วยงานที่รอรับคำสั่งจากส่วนกลางเพื่อการปฏิบัติงานเท่านั้นทำให้การดำเนินงานล่าช้าและไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ 2) ผู้บริหารเทศบาลทำหน้าที่เป็นเพียงผู้สนับสนุนในเชิงนโยบายเท่านั้นแต่ไม่ได้เข้าร่วมการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างละเอียด เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมายามิน หวันฮัซซัน (2563: 33) ที่ได้พบว่าการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างนั้นมักจะมีปัญหาเรื่องการเตรียมความพร้อมควรมีการเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มจัดเก็บจริงและควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบล่วงหน้ามีเวลาเพียงพอในการเตรียมความพร้อมในการเสียภาษี และควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนได้เข้าใจถึงขั้นตอนและการดำเนินการเสียภาษีได้อย่างถูกต้องและทันเวลาที่กำหนด

เทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าและจำเป็นต้องใช้เงินงบประมาณจำนวนมากเพื่อใช้เป็นค่าใช้จ่ายในการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ ปัจจัยที่สำคัญในการได้มาซึ่งงบประมาณ คือ รายได้ซึ่งมาจากการจัดเก็บภาษีจากคนในท้องถิ่น ทั้งนี้การใช้จ่ายงบประมาณของท้องถิ่นแต่ละแห่ง ยังไม่สามารถจัดหารายได้ให้เพียงพอต่อการใช้บริหารเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้ โดยในการดำเนินงานจัดเก็บภาษีทรัพย์สินที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีการประชุม อบรมเจ้าหน้าที่ ผู้นำชุมชน และประชาชนผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ กฎหมาย พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ใหม่ มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ ทางหอกระจายข่าวชุมชน จัดส่งหนังสือถึงเจ้าของบ้านโดยตรง และมีการจัดเก็บภาษีตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่ก็มีปัญหาด้านการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง กล่าวคือ จัดเก็บภาษีได้น้อย ซึ่งจากข้อมูลรายงานการจัดเก็บภาษีที่ดินและ

สิ่งปลูกสร้าง ประจำปีงบประมาณ 2565 พบว่าจัดเก็บภาษีได้ไม่ครบตามเป้าหมาย โดยสามารถจัดเก็บได้เพียง 5,318 ราย จากทั้งหมด 8,420 ราย (สำนักงานเทศบาลนครสมุทรปราการ, 2565) อีกทั้งประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจในระบบการเสียภาษีใหม่ เจ้าหน้าที่ที่ทำหน้าที่จัดเก็บภาษีไม่เพียงพอ และฐานข้อมูลจำนวนที่ดิน กับรายละเอียดของผู้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินไม่ตรงกัน ซึ่งปัญหาเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีการจัดเก็บภาษีไม่ได้ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการไม่สามารถจัดเก็บได้เต็ม เม็ดเต็มหน่วย อีกทั้งประชาชนยังไม่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและแนวปฏิบัติในการ เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ดังนั้นในฐานะที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการส่วนพัฒนารายได้ สังกัดสำนักคลัง เทศบาลนครสมุทรปราการ จึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาล นครสมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และ เป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพในการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนคร สมุทรปราการให้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ
4. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของ เทศบาลนครสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งสมมติฐานไว้ ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก
2. ระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยการบริการ ปัจจัยสถานที่ ปัจจัยพนักงาน ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ ปัจจัย เทคโนโลยี ปัจจัยผู้เสียภาษี และ ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษีที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ ประกอบด้วย ด้านการเตรียมข้อมูล ด้านการปฏิบัติงานของ พนักงาน ด้านบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ด้านภาษี ด้านการเร่งรัด เรียก ร้อง อุทธรณ์และปรับต่างๆ ด้านการปรึกษาและคำแนะนำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การทบทวนวรรณกรรม

การทบทวนวรรณกรรมนี้มีจุดหมายเพื่อการรวบรวมข้อมูลของผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ

1. แนวคิดเกี่ยวกับกระจายอำนาจการคลังท้องถิ่น

นิภาพรรณ เจนสันติกุล (2560: 85) ได้อธิบายว่า การกระจายอำนาจทางการคลังเป็นการประสานงานทางการคลังระหว่างรัฐบาลและการทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการสินค้าสาธารณะให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการกระจายอำนาจทางการคลังให้ประสบความสำเร็จนั้นท้องถิ่นจะต้องมีรายได้ให้มากพอและพึงพาส่วนกลางน้อยที่สุด และจะต้องมีการพัฒนาโครงสร้างภาษีท้องถิ่นให้มีขอบข่ายที่กว้างขวางชัดเจนขึ้นให้มีการจัดเก็บภาษีให้เต็มเม็ดเต็มหน่วย

ดาวณา เกตุทอง (2562: 49) ได้อธิบายว่าการกระจายอำนาจทางการคลังถือเป็นองค์ประกอบ หลักของการกระจายอำนาจ ซึ่งสามารถใช้เป็นดัชนีชี้วัดถึงระดับความก้าวหน้าในการกระจายอำนาจของประเทศองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จ ในการปฏิบัติภารกิจหน้าที่ได้นั้นย่อมต้องมีรายรับที่เพียงพอไม่ว่าจะเป็นรายรับที่มาจากการจัดเก็บเองในท้องถิ่นหรือได้รับการจัดสรรหรือถ่ายโอนรายรับมาจากรัฐบาล รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการตัดสินใจในการใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ของตน

วีระศักดิ์ เครือเทพ (2565: 190) ได้อธิบายว่า ในประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจตามกฎหมายในการจัดเก็บรายได้ในระดับท้องถิ่น แต่มักมีฐานรายได้หรือฐานภาษีที่ค่อนข้างแคบ และมีการพึ่งพาเงินอุดหนุนจากรัฐบาลกลางสูง ยังมีผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดความพยายามในการหารายได้เอง

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ (2564: 16) ได้อธิบายว่า การกระจายอำนาจทางการคลังเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการปฏิรูปภาครัฐในประเทศกำลังพัฒนาซึ่งโดยทั่วไปแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีบทบาททางการคลังในระดับต่ำ โดยเฉพาะประเทศที่มีการการรวมศูนย์อำนาจอยู่ที่ส่วนกลางสูง เช่น ประเทศกำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชีย ความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนนโยบายการกระจายอำนาจในประเทศกำลังพัฒนามักเป็นไปอย่างล่าช้าประกอบกับการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ถูกกำหนดจากส่วนกลางและมีเป้าหมายทางด้านการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเป็นหลัก

ดังนั้นสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจทางการคลัง คือ การให้อำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี การจัดสรรรายได้และค่าใช้จ่ายของท้องถิ่นให้แก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบดูแลเองโดยที่รัฐบาลกลางเป็นผู้กำกับควบคุมเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพื่อการบริหารจัดการในท้องถิ่นให้ครอบคลุมทั่วถึงแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

2. แนวคิดเกี่ยวกับกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

อนงค์วรรณ อุประดิษฐ์ (2564: 50) ได้อธิบายว่า พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 เป็นกฎหมายใหม่ที่ใช้จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มายกเลิกและทดแทนภาษีบำรุงท้องที่และภาษีโรงเรือนและที่ดินเดิมที่ใช้กันมาหลายสิบปีเนื่องจากพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พ.ศ. 2475 และ

พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. 2508 โดยความหมายของภาษีในพระราชบัญญัตินี้ “ภาษี” หมายความว่า ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง “ผู้เสียภาษี” หมายความว่า บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างหรือเป็นผู้ครอบครองหรือทำประโยชน์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างอันเป็นทรัพย์สินของรัฐ ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีตามพระราชบัญญัตินี้ และให้หมายความรวมถึงผู้มีหน้าที่ชำระภาษีแทนผู้เสียภาษี ตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย “สิ่งปลูกสร้าง” หมายความว่า โรงเรือน อาคาร ดิگ หรือสิ่งปลูกสร้างอย่างอื่นที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยหรือใช้สอยได้ หรือที่ใช้เป็นที่เก็บสินค้าหรือประกอบการอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรม และให้หมายความรวมถึงห้องชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดที่ได้ออกหนังสือแสดงกรรมสิทธิ์ห้องชุดแล้ว หรือแพ ที่บุคคลอาจเข้าอยู่อาศัยได้หรือที่มีไว้เพื่อหาผลประโยชน์ด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2563: 32) ได้อธิบายว่า ประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ต้องเสียภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 มีดังนี้ 1) เกษตรกรรม 2) บ้านพักอาศัย 3) อื่น ๆ และ 4) ที่ดินรกร้าง โดยเริ่มบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 31 สิงหาคม พ.ศ. 2563 เป็นต้นไป และสำหรับผู้ที่มีที่อยู่อาศัยหลังแรกที่มีราคาไม่เกิน 50 ล้านบาท จะได้รับการยกเว้นภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หากที่อยู่อาศัยมีมูลค่าเกินกว่านั้นจึงจะเสียภาษีตามอัตราที่กำหนด

สุรัชย์ เดชพงษ์ (2562: 45) ได้อธิบายว่า หลักการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตาม พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 จัดเก็บจากฐานภาษีที่เป็นมูลค่าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ผู้เสียภาษี ได้แก่ เจ้าของที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เจ้าของห้องชุด ผู้ครอบครองทรัพย์สินของรัฐ (มาตรา 5) ในส่วนของอัตราภาษี กำหนดอัตราภาษีแบบก้าวหน้า โดยอัตราภาษีจะสัมพันธ์กับบริการที่ได้รับจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าของทรัพย์สินที่ได้ประโยชน์จากมูลค่าทรัพย์สินที่สูงขึ้น จะต้องเสียภาษีสูงขึ้นตามมูลค่าส่วนเพิ่ม (มาตรา 35) สำหรับแนวทางการจัดเก็บภาษี แบ่งประเภทที่ดินและสิ่งปลูกสร้างออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ดินที่ใช้ประโยชน์ กับกลุ่มที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์

ดังนั้นในการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 นั้นเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคนที่มีทรัพย์สินเป็นที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทั้งที่เป็นกลุ่มที่ดินที่ใช้ประโยชน์ กับกลุ่มที่ดินที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์จะต้องมีการเสียภาษีเพื่อเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของธรรมากร อธิวัฒน์พร (2564), มายามีน หวันฮัซซัน (2563), อำนวย สังข์ช่วย (2564) บดินทร์ธร บัวรอด (2565) และ สุรัชย์ เดชพงษ์ (2562) มากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและ
สิ่งปลูกสร้างของสมุทรปราการ 7 ปัจจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการบริการ
2. ปัจจัยสถานที่
3. ปัจจัยพนักงาน
4. ปัจจัยการประชาสัมพันธ์
5. ปัจจัยเทคโนโลยี
6. ปัจจัยผู้เสียภาษี
7. ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี

ตัวแปรตาม

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของ
เทศบาลนครสมุทรปราการ

1. ด้านการเตรียมข้อมูล
2. ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน
3. ด้านบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง
4. ด้านภาษี
5. ด้านการเร่งรัด เรียกร้อง อุทธรณ์และ
ปรับต่างๆ
6. ด้านการให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีทรัพย์สินหรือเป็นผู้ครองครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 5,318 คน (สำนักงานเทศบาลนครสมุทรปราการ, 2565)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีทรัพย์สินหรือเป็นผู้ครองครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในเขตเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 373 คน โดยการหากลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973: 727) โดยผู้วิจัยดำเนินการจัดทำบัญชีประชากร เรียงลำดับตามพยัญชนะชื่อทั้ง 5,318 คน โดยแต่ละบัญชีจะเรียงลำดับประชากรตามหลักการเรียงอักษรพยัญชนะไทยของราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 โดยเรียงตั้งแต่ 1 ถึง N ต่อมาคิดค่าช่วงสุ่ม (Sampling Interval) หรือ k โดยสูตร $k = N/n$ แล้วเลือกจุดสุ่มเริ่มต้น (Random Start หรือ R) ที่อยู่ระหว่าง 1 ถึง k หลังจากนั้นจะเริ่มสุ่มตัวอย่างจากหน่วยตัวอย่างที่ประกอบด้วย R, R+k, R+2k.....ไปจนครบจำนวนแต่ในกรณีที่ Nหาร n ไม่ลงตัว ผู้วิจัยใช้จุดทศนิยม 4 ตำแหน่ง ถ้า k เป็นตัวเลขที่มีจุดทศนิยมจะเลือกตัวอย่างเป็นจำนวนเต็มโดยมีการปัดเศษทศนิยมตามหลักคณิตศาสตร์สากลนิยม ครอบตามจำนวน 373 คน

3. เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และจำนวนเงินที่เสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ปัจจัยการบริการ ปัจจัยสถานที่ ปัจจัยพนักงาน ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยเทคโนโลยี ปัจจัยผู้เสียภาษี ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายปิดเกี่ยวกับระดับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ด้านการเตรียมข้อมูล ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน ด้านบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ด้านภาษี ด้านการเร่งรัด เรียกร้อง อุทธรณ์และปรับต่างๆ ด้านการปรึกษาและคำแนะนำ ซึ่งมีลักษณะ

เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยผู้วิจัยได้ การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือวิจัย ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดขอบเขตของคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และเนื้อหาของวิจัย สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง และดำเนินการหาคุณภาพเครื่องมือ ด้วยการทดลองใช้ (Try Out) จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ Cronbach's Alpha Coefficient ซึ่งจากการทดลองใช้แบบสอบถามกับกลุ่มทดลองดังกล่าว พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์ Alpha ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.989

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้มีหนังสือขอความอนุเคราะห์เข้าเก็บรวบรวมข้อมูล ถึงนายกเทศมนตรีเทศบาลนครสมุทรปราการ เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1) วิเคราะห์หาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และวิเคราะห์ระดับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ กำหนดเกณฑ์การบอกระดับหรือขนาดของความสัมพันธ์ โดยจะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สัน Pearson's Correlation และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธี Enter ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยการถอดความจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ 7 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยการบริการ ปัจจัยสถานที่ ปัจจัยพนักงาน ปัจจัยประชาสัมพันธ์ ปัจจัยเทคโนโลยี ปัจจัยผู้เสียภาษี และปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผลระดับปัจจัย
1. ปัจจัยการบริการ	4.06	0.82	มาก
2. ปัจจัยสถานที่	4.02	0.82	มาก
3. ปัจจัยพนักงาน	4.12	0.80	มาก
4. ปัจจัยการประชาสัมพันธ์	3.91	0.94	มาก
5. ปัจจัยเทคโนโลยี	4.01	0.84	มาก
6. ปัจจัยผู้เสียภาษี	3.24	0.86	ปานกลาง
7. ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี	3.75	0.97	มาก
ภาพรวม	3.76	0.97	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.97) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 6 ปัจจัย มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยพนักงาน รองลงมา คือ ปัจจัยการบริการ ปัจจัยสถานที่ ปัจจัยเทคโนโลยี ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี และมีค่าเฉลี่ยระดับปานกลาง 1 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านผู้เสียภาษี

การศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการเตรียมข้อมูล ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน ด้านบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ด้านภาษี ด้านการเร่งรัด เรียกร้อง อุทธรณ์และปรับต่าง ๆ ด้านการให้คำปรึกษาและคำแนะนำ รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยรวม และรายด้าน

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผลระดับความคิดเห็น
1. ด้านการเตรียมข้อมูล	3.90	0.89	มาก
2. ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน	3.97	0.82	มาก
3. ด้านบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	3.88	0.89	มาก
4. ด้านภาษี	3.75	0.92	มาก
5. ด้านการเร่งรัดเรียกร้อง อุทธรณ์และปรับต่าง ๆ	3.68	0.98	มาก

การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	$\bar{X}$	S.D.	การแปรผล ระดับความคิดเห็น
6. ด้านการปรึกษาและคำแนะนำ	3.78	0.97	มาก
ภาพรวม	3.83	0.76	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.67) โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน รองลงมา คือ ด้านการเตรียมข้อมูล ด้านบัญชีรายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้างด้านการปรึกษาและคำแนะนำ ด้านภาษี และด้านการเร่งรัดเรียกร้อง อุตสาหกรรมและปรับต่างๆ ตามลำดับ

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเทศบาลนครสมุทรปราการมีค่า $r = .740^{**}$ ซึ่งมีค่าเป็นบวก และมีค่าเข้าใกล้ 1 สามารถแปลผลได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างมีความสัมพันธ์กันเชิงบวกกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 รายละเอียดดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณแบบนำตัวแปรเข้าทั้งหมด (Enter Multiple Regression Analysis)

ลำดับตัวแปร	B	S.E.	Beta	T	P-Value
ปัจจัยการบริการ (X_1)	.204	.036	.220	5.722	.000 ^{**}
ปัจจัยสถานที่ (X_2)	.118	.032	.127	3.663	.000 ^{**}
ปัจจัยพนักงาน (X_3)	.135	.032	.143	4.187	.000 ^{**}
ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ (X_4)	.140	.029	.174	4.832	.000 ^{**}
ปัจจัยเทคโนโลยี (X_5)	.127	.037	.141	3.427	.001 ^{**}
ปัจจัยผู้เสียภาษี (X_6)	.151	.016	.212	9.604	.000 ^{**}
ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี (X_7)	.200	.026	.257	7.696	.000 ^{**}
Constant	-.325	.113		-2.870	.004 ^{**}

$R = 0.911$, $R^2 = 0.829$, $R^2_{adj} = 0.826$, $SE_{est} = 0.316$, $F = 251.211$

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยการบริการ (X_1) ปัจจัยสถานที่ (X_2) ปัจจัยพนักงาน (X_3) ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ (X_4) ปัจจัยเทคโนโลยี (X_5) ปัจจัยผู้เสียภาษี (X_6) และปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสีย

ภาษี (X_7) มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างกับการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เทศบาลนครสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โดยค่าสัมประสิทธิ์การจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (R^2) มีค่าเท่ากับ 0.829 แสดงว่าปัจจัยทั้ง 7 ด้านสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เทศบาลนครสมุทรปราการ ได้ร้อยละ 82.90

จากผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามที่น่าสนใจ พบว่า ตัวแปรต้นที่มีอำนาจในการพยากรณ์ได้ดีที่สุด คือ ปัจจัยการบริการ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์เท่ากับ .204 รองลงมาเป็น ปัจจัยครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษี (X_7) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .200, ปัจจัยผู้เสียภาษี (X_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .151, ปัจจัยการประชาสัมพันธ์ (X_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .140, ปัจจัยพนักงาน (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .135, ปัจจัยเทคโนโลยี (X_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .127 และ ปัจจัยสถานที่ (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ .118 ตามลำดับ

ดังนั้นผลการศึกษารูปได้ว่าในปัจจัยการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการอยู่ในระดับมากทุกด้าน และระดับประสิทธิภาพการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน อีกทั้งปัจจัยการบริการมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการมากที่สุด ในขณะที่ปัจจัยสถานที่ที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการน้อยที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ระดับปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ปัจจัยพนักงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าพนักงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการมีพนักงานมีความเต็มใจดูแลประชาชน มีความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงานวิจัยคุณธรรมากร ธีรวัฒนพร (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ โดยพบว่ามีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอยู่ในระดับมาก และพบว่าปัจจัยด้านพนักงานมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน

สมมติฐานที่ 2 ระดับประสิทธิผลการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ อยู่ในระดับมาก

ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน ซึ่งพบว่าด้านการปฏิบัติงานของพนักงานมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า พนักงานมีการดูแลประชาชนในการให้บริการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างด้วยความเต็มใจ

และพนักงานมีความรับผิดชอบต่อนักงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาภรณ์ ตะวันไกรรุ่ง (2562) ได้ศึกษาเรื่องสถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในพื้นที่อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ที่ได้พบว่าพนักงานมีความเต็มใจดูแลประชาชนมีความซื่อสัตย์ต่อการปฏิบัติงาน มีความเสมอภาค ยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการเร่งรัดเรียก ร้อง อุทธรณ์และปรับต่างๆ ทั้งนี้เนื่องจากว่าประชาชนยังไม่ทราบหรือไม่เข้าใจเกี่ยวกับการใช้สิทธิ์คัดค้านกรณี ผู้เสียภาษีได้รับหนังสือแจ้งประเมินภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง และการเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างย้อนหลัง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์พงษ์ ชัยคช (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดตรัง และได้พบว่าประชาชนยังไม่เข้าใจข้อกำหนดการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างทำให้เข้าใจคลาดเคลื่อนและเป็นปัญหาสำหรับการจัดเก็บภาษีที่ดิน

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัย ประกอบด้วย การบริการ สถานที่ พนักงาน การประชาสัมพันธ์ เทคโนโลยี ผู้เสียภาษี และครอบครัวหรือคนใกล้ชิดของผู้เสียภาษีมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของ เทศบาลนครสมุทรปราการ ประกอบด้วย ด้านการเตรียมข้อมูล ด้านการปฏิบัติงานของพนักงาน ด้านบัญชี รายการที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ด้านภาษี ด้านการเร่งรัด เรียก ร้อง อุทธรณ์และปรับต่างๆ ด้านการปรึกษาและ คำแนะนำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน โดยพบว่าปัจจัยทั้ง 7 ส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 โดยปัจจัยการบริการส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนครสมุทรปราการ มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัจจัยการบริการมีความสำคัญต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเนื่องจาก จะต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้ใช้บริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยณัฐธนากร ธีรวัฒน์พร (2564) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่ง ปลูกสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์ โดยพบว่าปัจจัยการบริการมีความสัมพันธ์กับการ จัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนคร สมุทรปราการผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของ เทศบาลนครสมุทรปราการ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาพบว่าปัจจัยผู้เสียภาษีอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ปัจจัยการประชาสัมพันธ์อยู่ ในระดับมาก ดังนั้นเทศบาลนครสมุทรปราการ ควรมีการส่งเสริมการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน เกี่ยวกับการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้ทั่วถึงและเน้นย้ำแนวปฏิบัติที่ถูกต้องในการดำเนินการเสียภาษี ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

1.2 จากการศึกษาพบว่าในการดำเนินงานควรมีเจ้าหน้าที่หรือพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้เพียงพอ เพื่อความรวดเร็วในการปฏิบัติงาน และควรมีบริการให้คำแนะนำจาก

พนักงานหรือการให้ความรู้แก่ประชาชนด้านกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติในการเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างอย่างทั่วถึงเพื่อสร้างความเข้าใจให้แก่ประชาชนมากขึ้น

1.3 จากการศึกษาพบว่าในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างควรมีการวางระบบการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างให้เอื้อต่อความสะดวกของพนักงานและประชาชนผู้เสียภาษี โดยจัดให้มีช่องทางในการเสียภาษีที่หลากหลาย การอัปเดตข้อมูลให้เป็นที่ยอมรับระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ความปลอดภัยในการจัดเก็บข้อมูล และความแม่นยำของข้อมูล

1.4 จากการศึกษาพบว่าในการดำเนินงานจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องอย่างทั่วถึง โดยการประชาสัมพันธ์หลายช่องทางให้เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม

1.5 จากการศึกษาพบว่าควรมีการอำนวยความสะดวกในการจัดหาสถานที่จอดรถสำหรับประชาชนให้เพียงพอ แต่หากมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเสียภาษีได้หลายช่องทางจะสามารถลดปัญหาการขาดแคลนที่จอดรถได้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่อาจมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และกฎหมาย เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลที่หลากหลาย

2.3 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกมากขึ้น

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนที่อาจส่งผลต่อการเก็บภาษีของเทศบาลนครสมุทรปราการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). *พระราชบัญญัติ ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562*. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 136 ตอนที่ 30 ก ลงวันที่ 12 มีนาคม 2562
- ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์. (2564). การสำรวจเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์*, 51(1), 1-25.
- ณัฐมากร ธีรวัฒนพร. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครสวรรค์. *วารสารโครงการทวีปวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์และบริหารธุรกิจ*, 3(4), 1-14.
- ดวงพร บุญเลี้ยง. (2562). ข้อกังวลในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามร่างพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 13(46), 13-23.
- ดาวนภา เกตุทอง. (2562). การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์*, 3(2), 46-57.

- นิภาพรรณ เจนสันติกุล. (2560). การกระจายอำนาจทางการคลัง: ปัญหาและแนวทาง แก้ไข”. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 5(1), 104-117.
- บดีนทร์ธ บัวรอด. (2565). การเตรียมความพร้อมการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างของเทศบาลนคร ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา*, 7(1), 175-191.
- พิทักษ์พงษ์ ชัยคช. (2564). การศึกษาปัญหาการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในจังหวัดตรัง. *วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 7(3), 107-113.
- มายามีน หวันฮัซซัน. (2563). ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนราธิวาส. *การประชุมหาดใหญ่ วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 11*.
- วรารณ ธรรมภักดิ์ และ ศิริศักดิ์ เหล่าจันทม. (2563). ความพร้อมในการจัดเก็บภาษีตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้ยุคใหม่*, 5(6), 246-260.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ. (2565). การวิเคราะห์ผลกระทบของกฎหมายภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ที่มีต่อ รายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการกระจายภาระภาษี. *วารสารวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์*, 39(2), 187-214.
- สำนักงานเทศบาลนครสมุทรปราการ. (2565). *ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562*. Retrieved from: <https://www.samutprakancity.go.th/>.
- สุภาภรณ์ ตะวันไกรรุ่ง. (2562). *สถานการณ์ด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนอันมีผลต่อการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ในพื้นที่อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก*. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุรัชย์ เดชพงษ์. (2562). พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 แนวคิดที่เปลี่ยนแปลงและผลกระทบต่อผู้ถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 29(1), 42-54.
- อนงค์วรรณ อุปประดิษฐ์. (2564). ปัจจัยที่มีผลต่อความพร้อมในการจัดเก็บภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างตามพระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. 2562 ขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำปาง. *วารสารบริหารธุรกิจและสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*, 4(2), 49-69.
- อานวย สังข์ช่วย. (2564). ปัญหาอุปสรรคและผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษี ตาม พ.ร.บ.ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.2562 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอหนองเรือ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 11(3), 287-300.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper. & Row.